

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prishtinë, 31 korrik 2017
Nr. ref.:RK 1111/17

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

rastin nr. KI51/17

Parashtrues

KB “Cërmjani”

Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, E. Rev. nr. 28/2016, të 5 janarit 2017

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Arta Rama-Hajrizi, kryetare
Ivan Čukalović, zëvendëskryetar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Bekim Sejdiu, gjyqtar
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, gjyqtare dhe
Gresa Caka-Nimani, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është parashtruar nga KB “Cërmjani” me qendër në Cërmjan, komuna e Gjakovës (në tekstin e mëtejme: parashtruesi i kërkesës). Parashtruesi i kërkesës përfaqësohet nga Bajram Morina, avokat, në bazë të autorizimit të nënshkruar nga Administratori i parashtruesit të kërkesës.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi i kërkesës e konteston Aktvendimin Gjykatës Supreme të Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata Supreme) E. Rev. nr. 28/2016 të 5 janarit 2017, me të cilin ishte miratuar si i bazuar Revizioni i Korporatës Energjetike të Kosovës (në tekstin e mëtejme: I padituri) dhe ishte ndryshuar Aktgjykimi i Gjykatës së Apelit në Prishtinë (Gjykata e Apelit) Ae. nr. 44/2014 të 14 dhjetorit 2015, dhe Aktgjykimi i Gjykatës Ekonomike të Qarkut në Prishtinë (Gjykata Ekonomike) C. nr. 255/2007 të 11 qershorit 2009 dhe ishte refuzuar si e pabazuar padia e parashtruesit të kërkesës për kompensimin e dëmeve kundër të paditurit.
3. Vendimi i kontestuar iu dorëzua parashtruesit të kërkesës më 4 shkurt 2017.

Objekti i çështjes

4. Objekti i çështjes është vlerësimi i kushtetutshmërisë së vendimit të kontestuar, me të cilin pretendohet se janë shkelur të drejtat e parashtruesit të kërkesës të garantuara me nenet 3 [Barazia para Ligjit], 7 [Vlerat], 21 [Parimet e Përgjithshme], 24 [Barazia para Ligjit], 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm], 53 [Interpretimi i Dispozitave për të Drejtat e Njeriut], 54 [Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave] dhe 119 [Parimet e Përgjithshme] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta).

Baza juridike

5. Kërkesa bazohet në paragrafin 4 të nenit 21 [Parimet e Përgjithshme] dhe paragrafin 7 të nenit 113 [Juridiksioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës, nenet 22 [Procedimi i kërkesës] dhe 47 [Kërkesa individuale] të Ligjit Nr. 03/L-121 (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe rregullit 29 [Parashtrimi i kërkesave dhe përgjigjeve] të Rregullores së punës së Gjykatës Kushtetuese (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

6. Më 18 prill 2017, parashtruesi e dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata).
7. Më 24 prill 2017, Kryetarja e Gjykatës caktoi gjyqtarin Almiro Rodrigues gjyqtar raportues dhe Kolegjin shqyrtues, të përbërë nga gjyqtarët: Bekim Sejdiu (kryesues), Selvete Gërxhaliu-Krasniqi dhe Gresa Caka-Nimani
8. Më 26 prill 2017, Gjykata njoftoi parashtruesin për regjistrimin e kërkesës dhe i dërgoi një kopje të kërkesës Gjykatës Supreme.
9. Më 4 maj 2017, Gjykata kërkoi nga Gjykata Themelore në Prishtinë (në tekstin e mëtejme: Gjykata Themelore) të paraqesë dëshmi lidhur me datën e pranimit të revizionit nga parashtruesi i kërkesës dhe datën në të cilën parashtruesi i kërkesës parashtrroi përgjigje ndaj Revizionit.

10. Më 8 maj 2017, Gjykata Themelore i dorëzoi Gjykatës fletëkthesën që tregon datën kur parashtruesi i kërkesës ka pranuar përgjigje ndaj Revizionit dhe fletëkthesën që tregon datën kur parashtruesi i kërkesës ka dorëzuar përgjigje ndaj Revizionit.
11. Më 5 korrik 2017, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

12. Më 14 shtator 2006, si rezultat i tensionit të lartë të energjisë elektrike ishte djegur ferma e shpezëve (në tekstin e mëtejme: ferma) e parashtruesit të kërkesës.
13. Më 5 maj 2007, parashtruesi i kërkesës parashtrroi padi në Gjykatën Ekonomike kundër të paditurit duke kërkuar kompensim për dëmet e shkaktuara në fermë.
14. Më 11 qershor 2009, Gjykata Ekonomike (IC.C. nr. 255/2007) e detyroi të paditurin të paguajë shumën e caktuar të kompensimit për dëmet materiale, përfitimet e humbura, si dhe për shpenzimet procedurale.
15. Parashtruesi i kërkesës parashtrroi ankesë kundër Aktgjykimit për shkak të vërtetimit të gabuar dhe jo të plotë të gjendjes faktike, shkeljeve esenciale të dispozitave të procedurës kontestimore dhe zbatimit të gabuar të së drejtës materiale.
16. I padituri gjithashtu parashtrroi ankesë kundër Aktgjykimit të mësipërm për shkak të shkeljeve esenciale të dispozitave të procedurës kontestimore, vërtetimit të gabuar dhe jo të plotë të gjendjes faktike dhe zbatimit të gabuar të së drejtës materiale.
17. Më 14 dhjetor 2015, Gjykata e Apelit (Aktgjykimi Ae. nr. 44/2014) i refuzoi si të pabazuara të dy ankesat, atë të parashtruesit si dhe atë të të paditurit.
18. Më 18 shkurt 2016, i padituri parashtrroi revizion në Gjykatën Supreme për shkak të *“shkeljeve thelbësore të dispozitave të LPK [Ligji për Procedurën Kontestimore] dhe për shkak të zbatimit të gabuar të së drejtës materiale”*.
19. Më 29 shkurt 2016, parashtruesi e mori Revizionin e të paditurit.
20. Më 9 prill 2016, parashtruesi i kërkesës parashtrroi përgjigje ndaj Revizionit, duke propozuar që Gjykata Supreme të refuzojë *“në tërësi, Revizionin e të paditurit”*.
21. Më 5 janar 2017, Gjykata Supreme (Aktvendimi nr. 28/2016) e aprovoi si të bazuar Revizionin e të paditurit dhe ndryshoi Aktgjykimin e Gjykatës së Apelit (Ae. nr. 44/2014) dhe Aktgjykimin e Gjykatës Ekonomike (C. nr. 255/2007), si dhe refuzoi si të pabazuar padinë e parashtruesit për kompensimin e dëmeve kundër të paditurit.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

22. Parashtruesi i kërkesës pretendon se Gjykata Supreme (Aktvendimi E. Rev. nr. 28/2016) ka shkelur të drejtat e garantuara me nenet 3 [Barazia para Ligjit], 7 [Vlerat], 21 [Parimet e Përgjithshme], 24 [Barazia para Ligjit], 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm], 53 [Interpretimi i Dispozitave për të Drejtat e Njeriut], 54 [Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave] dhe 119 [Parimet e Përgjithshme] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta).
23. Parashtruesi i kërkesës pretendon se *“Gjykata Supreme në arsyetimin e saj ka theksuar se gjeja parashtruesi i kësaj kërkesë nuk ka parashtruar Përgjigjeje në Revizion, fakti ky që vërteton dyshimin se Gjykata Supreme me rastin e vendosjes sipas Revizionit të KEK-ut ka qene e njëanshme dhe nuk ka vendosur drejt ne çështjen juridike të parashtruesit të kësaj kërkesë, bazuar në faktin jokontestues se parashtruesi i kësaj kërkesë me kohë ka parashtruar Përgjigjeje ne Revizion [...] të datës 08.03.201[6], rrethanë kjo që vërtetohet nga Parashtrësja Përgjegjëja e parashtruesit të kësaj kërkesë e datës 08.03.201[6] dhe Vërtetimi i Postës të Prishtinës, Nr. 2052205, i datës 09.03.201[6]”.*
24. Parashtruesi i kërkesës pretendon se *“Gjykata Supreme nuk ka gjykuar në mënyrë të drejtë ne çështjen juridike të parashtruesit të kërkesës në bazë të fakteve të pakontestuar”* konfirmoi eksperti prof. Dr. J. K. i cili ka konstatuar se *“Shkaktar i zjarrit në Fermën e parashtruesit të kësaj kërkesë është mbitensioni, si pasojë e furnizimit jo-të rregullt dhe në mos-kontinuitet me energji elektrike nga ana e palës së paditur [...]”.*
25. Parashtruesi i kërkesës më tej konsideron se *“mungesa eventuale e Pëlqimit energjetikë, në të cilin është bazuar Gjykata Supreme e Kosovës me rastin e aprovimit të Revizionit të palës së paditur sipas Aktvendimit të lartpërmendur kontestues. nuk e shfajëson të paditurën - KEK nga përgjegjësia”* dhe se *“Instalimet elektrike të parashtruesit të kërkesës, përmes të cilave është furnizuar me energji elektrike - Ferma e djegur i kanë plotësuar të gjitha normat teknike”.*
26. Parashtruesi i kërkesës deklaron se *“ka qenë në marrëdhënje juridike legale me të paditurën para djegëjes së objektit dhe është poashtu edhe tani në marrëdhënje juridike legale me të paditurën, si konsumator komercial, rrethanë kjo që poashtu vërteton faktin se paditësi asnjëherë nuk ka qenë i kyqyr në mënyrë ilegale në rrjetin e të paditurës”.*
27. Në fund, parashtruesi i kërkesës kërkon nga Gjykata që ta aprovojë kërkesën si të bazuar dhe ta anulojë vendimin e kontestuar.

Pranueshmëria e kërkesës

28. Gjykata së pari vlerëson nëse parashtruesi i kërkesës i ka përmbushur kriteret e pranueshmërisë, të përcaktuara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tej me Ligj dhe të parapara me Rregullore të punës.
29. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet paragrafëve 1 dhe 7 të nenit 113 [Juridiksioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës të cilët përcaktojnë:
1. *Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar.*
[...]
 7. *Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.*
30. Gjykata gjithashtu i referohet nenit 49 [Afatet] të Ligjit, i cili parasheh:
- Kërkesa parashtrohet brenda afatit prej katër (4) muajve. Afati fillon të ecë që nga dita kur parashtruesit i është dorëzuar vendimi gjyqësor.*
31. Gjykata konsideron se parashtruesi i kërkesës është palë e autorizuar, ka shteruar mjetet juridike në dispozicion dhe ka parashtruar kërkesën në kohë.
32. Megjithatë, Gjykata i referohet nenit 48 [Saktësimi i kërkesës] të Ligjit, i cili përcakton:
- Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësoj saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestoj.*
33. Përveç kësaj, Gjykata gjithashtu i referohet paragrafëve (1) (d) dhe (2) (d) të rregullit 36 [Kriteret e pranueshmërisë] të Rregullores së punës, të cilat parashohin:
- (1) *Gjykata mund ta shqyrtojë një kërkesë nëse:*
[...]
(d) kërkesa arsyetohet prima facie ose nuk është qartazi e pabazuar.
 - (2) *Gjykata do të deklarojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:*
[...]
d) parashtruesi nuk dëshmon në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij.
34. Në lidhje me këtë, Gjykata rikujton se parashtruesi i kërkesës pretendon se Gjykata Supreme ka shkelur shumë të drejta të mbrojtura me Kushtetutë; megjithatë, pretendimi kryesor i tij në thelb ka të bëjë me të drejtën e tij për gjykim të drejtë dhe të paanshëm.

35. Në këtë drejtim, Gjykata vëren se parashtruesi i kërkesës pretendon:
- (i) Gjykata Supreme ka vendosur lidhur me Revizionin pa e shqyrtuar përgjigjen e tij ndaj Revizionit megjithëse ajo ishte dorëzuar në kohën e duhur, gjë që mund të vërtetohet me pranimin e shërbimit postar të Prishtinës nr. 2052205 të 9 marsit 2016; dhe
- (ii) Gjykata Supreme ka injoruar faktet e pakontestueshme që konfirmojnë se zjarri në fermën e tij ka ndodhur si rezultat i tensionit të lartë të energjisë elektrike për shkak të furnizimit të parregullt dhe jo të vazhdueshëm të energjisë elektrike nga ana e të paditurit, ndërsa mungesa e pëlqimit për t'u lidhur me rrjetin elektrik nuk e liron të paditurin nga përgjegjësia e tij.
36. Lidhur me pretendimin (i) Gjykata vëren se Gjykata Supreme konsideroi se “i padituri nuk ka parashtruar përgjigje në Revizion”. Në të vërtetë, parashtruesi i kërkesës e ka marrë Revizionin e të paditurit më 29 shkurt 2016, ndërsa ai e ka dorëzuar Përgjigjen ndaj Revizionit, përmes shërbimeve postare, më 9 mars 2016.
37. Gjykata konsideron se Gjykata Supreme, edhe pse jo në mënyrë eksplicite, mori parasysh nenin 219 (2) të Ligjit për Procedurën Kontestimore, i cili parasheh që “pala kundërshtare ka të drejtë që, brenda afatit shtatë ditor, nga dita në të cilën i është dorëzuar revizioni, në gjykatën e shkallës së parë ta paraqes përgjigjen në revizion”.
38. Rrjedhimisht, Gjykata gjithashtu konsideron se parashtruesi i kërkesës nuk ka parashtruar përgjigje në revizion brenda afatit kalendarik të përcaktuar me ligj, që do të thotë se “i padituri nuk ka parashtruar përgjigje në Revizion”. Prandaj, pretendimi (i) i parashtruesit të kërkesës nuk është i bazuar.
39. Lidhur me pretendimin (ii), Gjykata rikujton se Gjykata Supreme konsideroi se parashtruesi i kërkesës ka kështu energjinë elektrike në fermën e tij në kundërshtim me rregullat për Kushtet e Përgjithshme të Furnizimit me Energji, për shkak se parashtruesi i kërkesës “ka bërë shpenzim të pa autorizuar të energjisë dhe se si konsumator familjar ka shfrytëzuar energjinë elektrike si konsumator jo familjar-dhe sa objektin e fermës ka furnizuar me energji elektrike nga objekti i banimit.
[...]

Në bazë të nenit 29.2 të Rregullës në fjalë, paditësi si konsumator për çdo ndryshim ose kryerje të ndonjë veprimi në kycje, pajisjet matase dhe aparate nuk ka mundur të bëjë pa pëlqimin me shkrim nga ndërmarrja e energjisë dhe në këto raste janë të obliguar që të raportoj furnizuesin sa po të kuptoj për ndonjë prishje. Neni 29.1 përcakton se njëri prej mënyrave të kycjes së paautorizuar është ajo nëse është shfrytëzohet energjia në një mënyrë ose në sasi që nuk është miratuar nga Ndërmarrja e Energjisë.

Në bazë të nenit 4.8 të Rregullave mbi shkyçjen dhe rikycjen a konsumatorëve në sektorin e Energjisë Elektrike është e përcaktuar se vetëm personat e

autorizuar mund të bëjnë kycje dhe shkyqjen e një konsumatori. Padiësi kycjen për objektin e tij afarist nga objekti i banimit ka bërë në mënyrë të paautorizuar”.

40. Gjykata vëren se Gjykata Supreme ka vlerësuar faktet e vërtetuara nga Gjykata Ekonomike dhe Gjykata e Apelit dhe ka interpretuar dhe ka zbatuar dispozitat procedurale dhe materiale në lidhje me pretendimin e tij. Konkluzionet e tyre u arritën pas shqyrtimit të hollësishëm të të gjitha argumenteve të paraqitura dhe të trajtuara nga Gjykata Ekonomike dhe Gjykata e Apelit.
41. Gjykata thekson se nuk është detyrë e Gjykatës Kushtetuese të merret me gabimet e faktit ose të ligjit që pretendohet të jenë bërë nga gjykatat e rregullta gjatë vlerësimit të provave apo zbatimit të ligjit (ligjshmërisë), përveç dhe për aq sa ato mund të kenë shkelur të drejtat dhe liritë e mbrojtura me Kushtetutë (kushtetutshmëria). Në të vërtetë, është roli i gjykatave të rregullta që të interpretojnë dhe zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale. (Shih, *mutatis mutandis*, Gjykata Evropiane për të Drejta të Njeriut rasti *Garcia Ruiz kundër Spanjës*, Nr. 30544/96, Aktgjykim i 21 janarit 1999, paragrafi 28).
42. Roli i Gjykatës Kushtetuese është që të sigurojë pajtueshmërinë me të drejtat e garantuara me Kushtetutë dhe instrumentet e tjera ligjore. Prandaj, Gjykata Kushtetuese nuk mund të veprojë si “gjykatë e shkallës së katërt” (Shih rastin e GJEDNJ-së, *Akdivar kundër Turqisë*, Nr. 21893/93, GJEDNJ, Aktgjykimi i 16 shtatorit 1996, para. 65; shih po ashtu, *mutatis mutandis*, Gjykata Kushtetuese rasti KI86/11, parashtrues i kërkesës *Milaim Berisha*, Aktvendim për papranueshmëri, i 5 prillit 2012).
43. Me fjalë të tjera, vërtetimi i plotë i gjendjes faktike dhe zbatimi i drejtë i ligjit është në juridiksionin e plotë të gjykatave të rregullta (çështje e ligjshmërisë).
44. Në lidhje me këtë, Gjykata konsideron se arsyetimi i dhënë nga Gjykata Supreme kur i referohet pretendimeve të parashtruesit të kërkesës për shkelje të ligjit procedural dhe material është i justifikuar dhe se procedurat në gjykatat e rregullta nuk kanë qenë të padrejta apo arbitrare (shih rastin e GJEDNJ-së *Shub kundër Lituanisë*, nr. 17064/06, Aktgjykim i 30 qershorit 2009).
45. Lidhur me pretendimet e parashtruesit të kërkesës për shkeljen e të drejtave të garantuara me nenet 3 [Barazia para Ligjit], 7 [Vlerat], 21 [Parimet e Përgjithshme], 24 [Barazia para Ligjit], 53 [Interpretimi i Dispozitave për të Drejta të Njeriut], 54 [Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave] dhe 119 [Parimet e Përgjithshme] të Kushtetutës, Gjykata vëren se parashtruesi i kërkesës nuk ka dëshmuar asnjë nga pretendimet që tregojnë se si dhe pse Gjykata Supreme ka shkelur të drejtat e tij.
46. Si përmbledhje, Gjykata më tej konsideron se parashtruesi nuk ka paraqitur fakte që tregojnë se procedurat në gjykatat e rregullta ishin në ndonjë mënyrë shkelje kushtetuese e të drejtave të garantuara me Kushtetutë.

47. Rrjedhimisht, kërkesa është qartazi e pabazuar në baza kushtetuese dhe duhet të deklarohet e papranueshme, në pajtim me rregullave 36 (1) (d) dhe 36 (2) (d) të Rregullores së punës.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113 (1) dhe (7) të Kushtetutës, nenin 48 të Ligjit dhe rregullave 36 (1) (d) dhe 36 (2) (d) të Rregullores së punës, në seancën e mbajtur më 5 korrik 2017, njëzëri

VENDOS

- I. TA DEKLAROJË kërkesën te papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit;
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues

Almiro Rodrigues

Kryetarja e Gjykatën Kushtetuese

Arta Rama-Hajrizi